

Beslutningsforslag nr. B 120

Folketinget 2023-24

Fremsat den 22. februar 2024 af Theresa Berg Andersen (SF),
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indførelse af en selvbestemmelsesordning ved valg af bostøtte for borgere i hjemløshed

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2024-25 at fremsætte et lovforslag, der medfører, at

mennesker i hjemløshed selv får ret til at vælge, hvem der skal levere bostøtte hos dem i deres nye hjem.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at styrke retten til selvbestemmelse, værdigheden og kontrollen over eget liv for mennesker i hjemløshed.

Folketinget vedtog i foråret 2023 »Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om almene boliger m.v., lov om leje af almene boliger og forskellige andre love. (Omlægning af indsatsen mod hjemløshed, udvidelse af ordning om udslningsboliger og indretning af bofællesskaber m.v.)«. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2022-23, 2. samling, tillæg A, L 64 som fremsat, tillæg B, betænkning over L 64, tillæg C, L 64 som vedtaget, og tillæg F, møde 37, kl. 15:10, møde 54, kl. 13:04, og møde 56, kl. 10:02 (lov nr. 482 af 12. maj 2023). Loven medførte en omlægning af hjemløseindsatsen til housing first-tilgangen. Housing first-tilgangen har til formål at gøre op med og forebygge langvarig hjemløshed, ved at borgeren tilbydes en selvstændig bolig i almindeligt byggeri og samtidig modtager en individuelt tilrettelagt social og praktisk støtte. Det er et vigtigt fremskridt, da erfaringer viser, at tilgangen hjælper mindst otte ud af ti borgere varigt ud af hjemløshed.

For at housing first-indsatsen virker bedst muligt, er det vigtigt, at de otte kerneprincipper i tilgangen følges, herunder princippet om at tage udgangspunkt i borgerens behov og retten til selvbestemmelse, som skal være styrende for samarbejdet mellem borgeren og de fagprofessionelle. Forslagsstillerne mener derfor, at lovgivningen i højere grad bør afspejle dette fundamentale princip.

Borgere i hjemløshed kan i dag pege på leverandøren af bostøtten, men har ikke en lovmæssig ret til selv at vælge, hvem de ønsker at modtage bostøtte fra. Det foreslås derfor, at der indføres en selvbestemmelsesordning, hvor borgere i hjemløshed tildeles et retskrav til selv at vælge deres bostøtteleverandør. Det kan f.eks. være, hvis de ønsker at få bostøtte fra en medarbejder fra et herberg, de i forvejen har en god og tillidsfuld relation til. Med forslaget lægges der i første omgang op til selvvalgt bostøtte med anvendelse af metoden critical time intervention (CTI-metoden), idet denne metode også er fremhævet af Social-, Bolig- og Ældreministeriet, jf. Socialudvalget, L 64 – svar på spørgsmål 32, folketingsåret 2022-23, 2. samling. Støtten efter CTI-metoden udføres af en socialfaglig medarbejder og er tidsafgrænset og faseinddelt med et overordnet mål for hver fase. Flere herberger har allerede erfaring med at levere støtte efter CTI-metoden, og når kontrakten afgrænses til en fast periode og med klare mål, bliver det lettere for kommunerne at indgå en leverandøraftale.

Der henvises endvidere til, at adskillige sociale organisationer i både høringssvarene til L 64 samt i pressen har anbefalet, at selvvalgt bostøtte bliver en rettighed, ligesom det kritiseres, at der med den nuværende ordning bl.a. mangler fastlagte kriterier for kommunale afslag på borgerens ønske, og at kommunale afslag ikke kan påklages af borgeren. Som eksempel kan nævnes artiklen »Minister mangler penge til frit valg til hjemløse. Beløbet kaldes både peanuts og et greb i lommen«, altinget.dk, den 4. maj 2023.

Ydermere blev det i høringssvarene til L 64, jf. Socialudvalget, L 64 – bilag 1, folketingsåret 2022-23, 2. samling, fremhævet af flere organisationer, at mange borgere i hjemløshed både er systemtrætte og relationelt udfordrede. Opbygningen af tillid kan derfor være yderst vanskelig i mødet med fremmede bostøtteleverandører. Dette øger risikoen for, at borgeren vælger bostøtten fra, hvis det er kommunen, der skal levere den. En selvbestemmelsesordning, hvor udsatte borgere kan vælge en bostøtteleverandør fra tidligere kendte boformer som herberger vil skabe både kontinuitet i borgerens liv og give mulighed for at bygge videre på gode og tillidsfulde relationer. Borgere i hjemløshed kender bedst deres egen situation, og det er derfor værdigt at give borgerne større ejerskab over eget liv igennem øget selvbestemmelse.

I relation til ovenstående bemærker forslagsstillerne, at der under lovbehandlingen af L 64 blev udtrykt støtte fra flere partier, ligesom ministeren gav udtryk for en generelt positiv indstilling til en selvbestemmelsesordning i forbindelse med valg af bostøtte for borgere i hjemløshed.

Finansiering

Indførelsen af en selvbestemmelsesordning med CTI-metoden vurderes at medføre merudgifter for staten på 4,6 mio. kr. årligt. Dette fremgår af svar på spørgsmål 32 til L 64. Udgiften skyldes, at kommunerne vil skulle afsætte ressourcer til at godkende herberget som leverandør af den specialiserede støtte til borgeren, herunder at den pågældende medarbejder har en socialfaglig uddannelse samt har gennemgået oplæring i metoden, der sikrer, at vedkommende kan udføre indsatsen. Kommunerne vil desuden skulle følge op på indsatsen, indgå kontrakt og føre tilsyn med indsatserne.

Udgiften foreslås finansieret gennem råderummet. Forslagsstillerne er dog åbne for at drøfte andre finansieringsmuligheder.

Skriftlig fremsættelse

Theresa Berg Andersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af en selvbestemmelsesordning ved valg af bostøtte for borgere i hjemløshed.

(Beslutningsforslag nr. B 120)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.